

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj IV.

V sredo 11. Svečana. 1846.

List 6.

Pravdarji.

Na meji *dveh* sosedov
Je oreh stal širok,
Usajen že od dedov,
Je bil prepira vzrok.

Obá si ga svojila,
Če prav obéh ni bil,
In ko sta ga klatila
Se vsak je togotil.

Otroci pobirali
Orehe so po tléh,
Tud dobro se lasáli
In tolkli po zobéh.

Ni dosti jima greha
Čez toljk in toljko let,
Si hoč'ta zvolj oréha
Se pravdo zdej napét'.

Sosedje nju krotijo
Zelé ju umirit';
Brez pravde, ju svariyo,
Domá se pogodit'.

Po tem gre Juri v mesto
Besednika iskat;
Tud Peter misli zvesto,
Clo modriga si zbrat'.

Gre tožba že v sodnico,
Tam mési se dolg čas;
Kér laž je med resnico,
Zvijaca pravde kvas.

Besednika sta rékla
Drevó v prepoved dat',
Dokler bo pravda tekla,
Orehe v shrambo djat'.

Prepóvd možá perkléne,
De jima gre po glav';
Sodnik čez dolgo skléne
Práv sôdbo po postav'.

Sodila je pravica:
„De orh gre Petru v last,
De vej pa polovica
Ne séga v Jurja rast;“

„Na svoji strani veje
Posekat' Juri smé,
De sonce lože greje
In déž na zemljo gré.“

Na to Jur' apelira,
Nek' maliga vdobi;
In potlej revídira,
Pa zopet vse zgubi.

Jur 'z jeze orh obséka,
Sercé si ohladi —
Orehu sok' odtéka,
Se kmalo posuší.

Zdej Peter ga natéga,
Mu škodo povernit';
Tožbó pa Jur odlega,
Mu boljje odgovorit'.

Se pravda hujši vname,
De konca ji ni blo;
In premoženje jame
It' kmetama pod zlo.

Besednika pertekla,
Zdaj kmeta pogodit,
In modro jima rékla
Orehe razdelit'.

Orehe sta razklala,
Si djala jedra v žep,
„Lupine kmetam dala,
In strila pravde sklep“.

Sta dohtarja zobála
Orehe na pesti;
Sta kmeta pa razdjala
Do béle se kosti! —

J. W—g.

Podučenje, kakó se mora klavna živina in mesó ogledovati?

(Nadalje.)

Takó se najdejo posamezni deli trupla od živine, ktera je zdrava bila, in ktera je bila pred kratkim časom zaklana; taka bo tudi zdravo jed dala. Res je, de se zamore mesó brez nevarnosti za zdravje dostikrat tudi od take živine jesti, ktera sicer práv na tanjko vse lastnosti zdrave živine nema, ampak silno potrebno je, tiste bolezni dobro dobro spoznati, zavolj kterih se mesó ne smé jesti.

K temu cilu in koncu bomo tedej te bolezni vsako posebej popisali, in njih znamenja na živi in mertvi živini, kolikor bo moč, razložili.

Začnemo z vrančnim prisadam, ali vrančnim črnim sajevcam ali ovčičam (Milzbran), kteri je huda huda boleznin. Poglavitne znamenja, po kterih se spozna in lahko od družih bolezin loči, so:

1. Popada rada konje, goveda, drobnico in prasce, pa tudi kuretino in vso domačo živino sploh; nar rajši pa mlado, lepo, dobro rejeno.

2. Ni je bolezni, de bi bolj nagla bila, kakor ta; včasi živino napade, ko de bi bilo vanjo